

De klimaateffectatlas

Hasse Goosen
Alterra-WUR
Centrum Water en Klimaat

Klimaat effect atlas traject

- Provincies willen klimaat op de kaart
- Gezamenlijke kennisbasis
- Uniforme uitgangspunten en aanpak

Fase 1: Klimaateffect schetsboeken

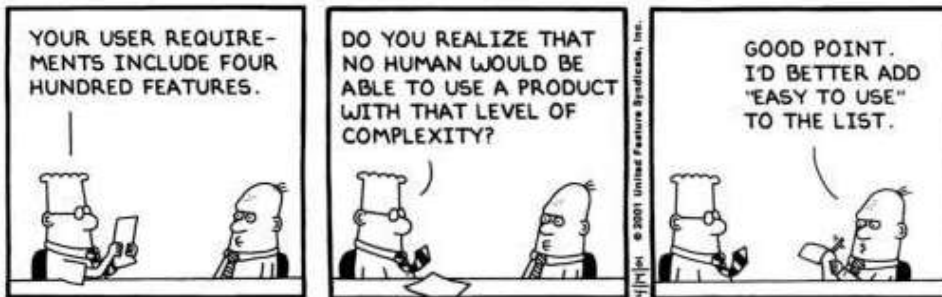

Fase 2

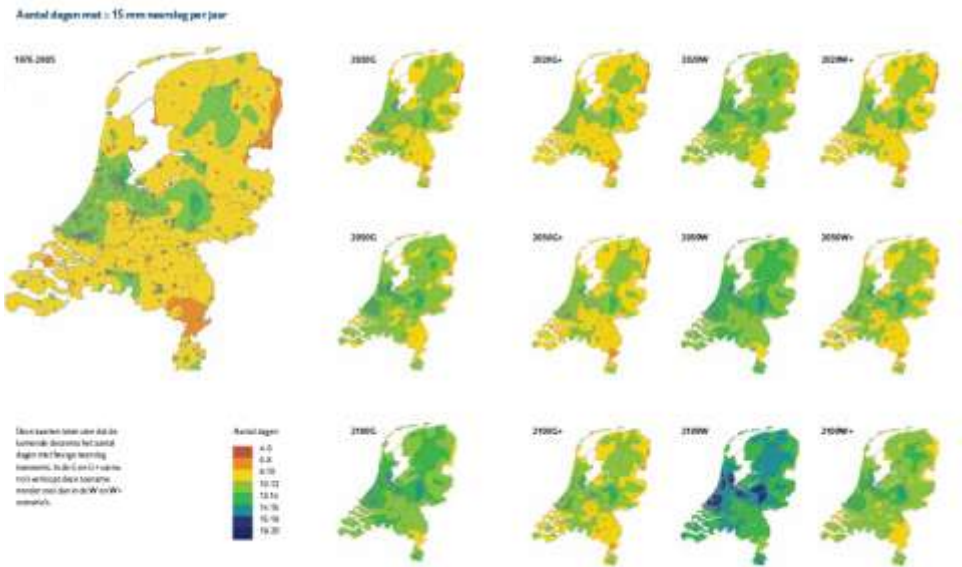
- Alle provincies
- Geoportaal
- Van agendering naar toepassing:
  - Klimaatscan voor de regionale schaal
  - Methodiek voor Natura 2000
  - Methodiek voor landbouw en extreme condities

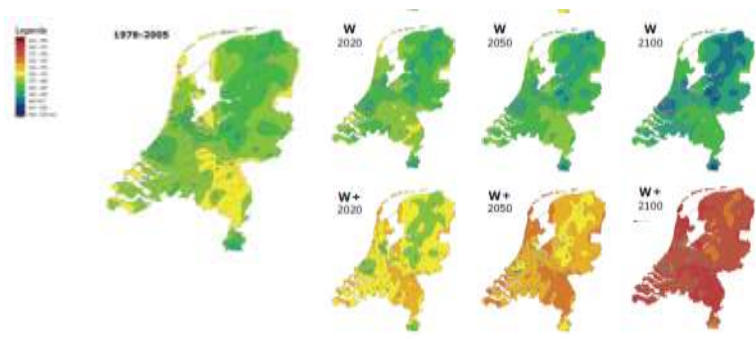
Coproductie provincies - kennisinstellingen

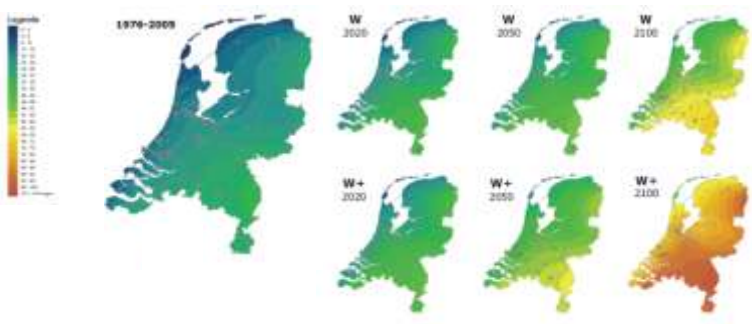
Primaire effecten compleet

Gemiddelde zomer neerslag

Gemiddeld aantal zomerse dagen

Secundaire effecten

Grondwaterstanden:

Gaast, vd J, H.
Massop, Lodewijk
Stuyt (Alterra)

Zoutinvloed:

Oude Essink, G;
Baaren, E. van (TNO-
Deltares)

Wateroverlast landelijk gebied:

Immerzeel & Droogers
(Future Water)

Waterdiepte en overstromingsrisico:

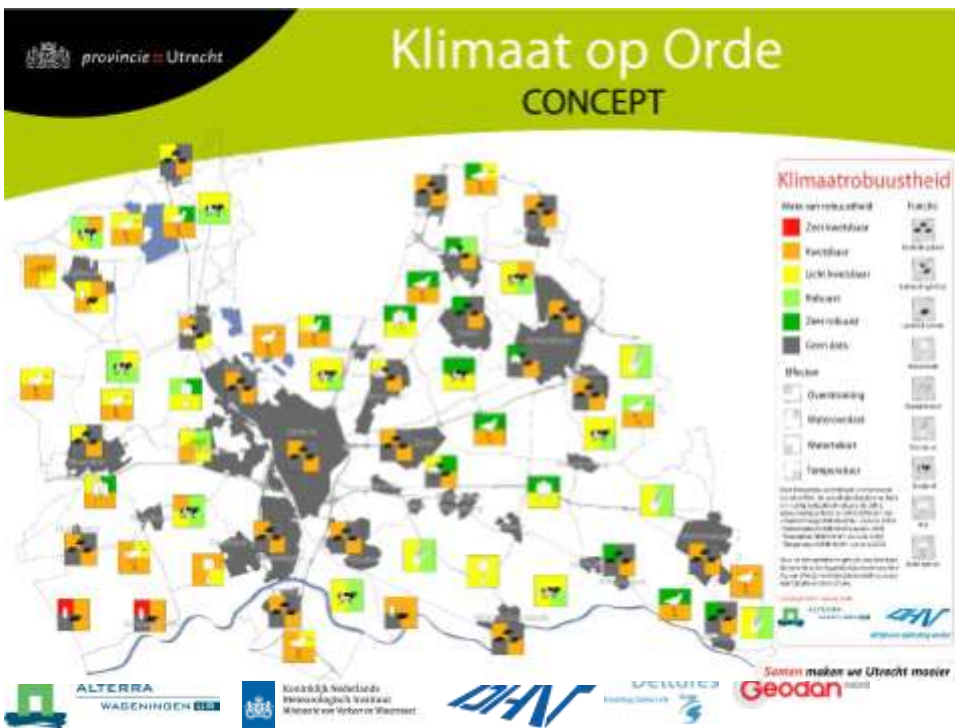
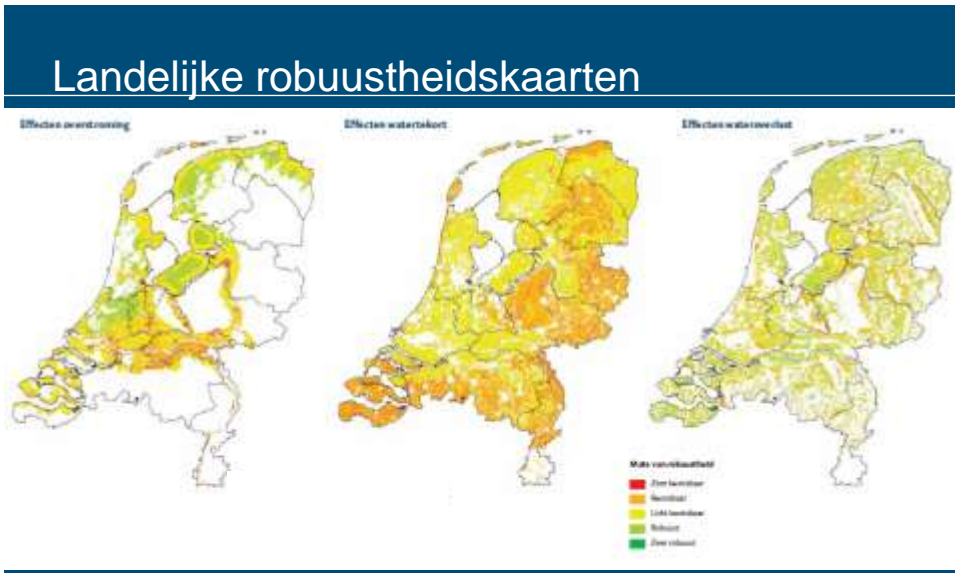
Waterdienst

Klimaatscan voor het regionaal schaalniveau

- Klimaatscan die kansen en knelpunten voor de ruimtelijke ontwikkelingen in beeld brengt
- Methode Zuid-Holland (Xplorelab) voor screening ruimtelijke projecten

Effecten op soorten / populaties

Aandeel koudeminnende soorten

Gebieden die te klein worden om populaties te behouden

Bron: Vos, C. et al., 2008. Alterra Wageningen UR

Abiotiek: schetskaart

(scenario's W en V, zichtjaar 2050)

Bron: Witte, F. Runhaar, J. en R. van Ek, KWR en Deltares, 2009

Resultaten

- Generiek toepasbare methode
- Aanbevelingen voor klimaatparagraaf in het beheersplan Natura 2000
- Toepassing op 2 cases (Vechtplassen en Kampina)

Landbouw en extreme weerscondities

Wat zijn mogelijke knelpunten. Voorbeeld Gras:

Knelpunt	Wanneer; Frequentie in 30 jr	Houdt in	Gevolgen
Tropisch en nat	mei - jun (0)	4 dagen T > 25°C neerslag > 0 mm	Schimmels afsterven gras
Langdurig droog	mrt - okt (147)	10 dagen te droog; neerslag < 1 mm	Afname zodekwaliteit
Strengte vorst	nov- febr (3)	Vorst < -20°C	Afsterven gras
Hitte	juni - juli (4)	3 dagen T > 30°C	Afsterven gras

Hoe vaak treden ze op in **G**, **G+**, **W** en **W+**

Klimaatfactor	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Tropisch en nat					0	0	0	0				
Langdurig droog			151	163	162	180						
Strengte vorst	0	0									2	1
Hitte					12	13	16	27				

Wageningen UR (Plant Research International) ism KNMI

Uitbreidingen KvK 2009-2011

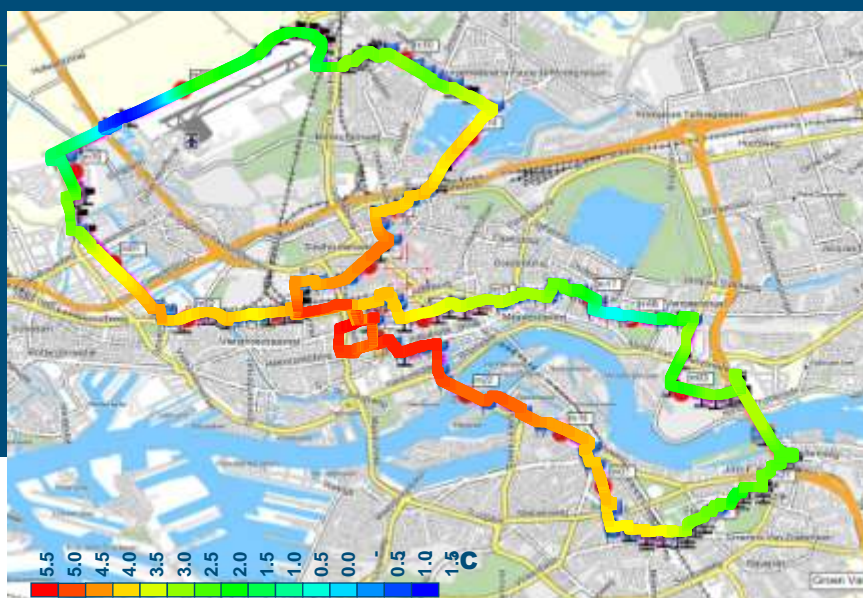

- Hitte in de stad
- Landbouw en natuur ruimtelijk expliciet
- Klimaatlandschappen
- Verbetering scan
- Geoportaal functionaliteit

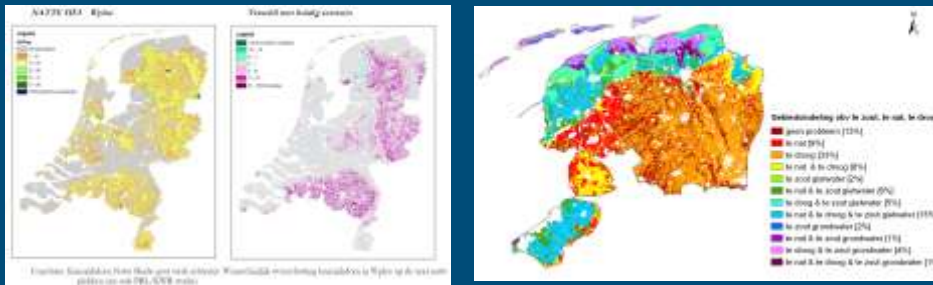

Hitte in de stad

Bron: Bert Heusinkveld
(WUR, 2009)

Landbouw en natuur

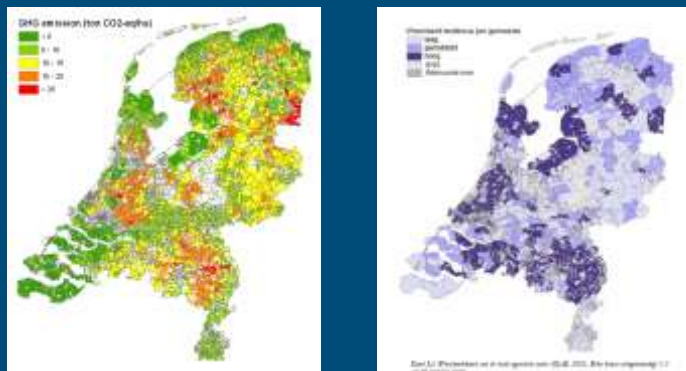

Veranderingen kansrijkdom
Bron: Lands project (Van Eupen, 2009)

Randvoorwaarden landbouw
(Noord NL project (Hermans ea, 2009)

Klimaatlandschappen

Kansen voor mitigatie
(Lesschen en Kuikman, 2009)

Kansen voor klimaatdiensten in de landbouw
(Agricola, 2009)

Beschikbaar instrumentarium anno 2010

Nationale schaal	KB Nederland Nationaal hydrologisch instrumentarium Afwegingskader - klimaatwijzer	PBL Deltares, TNO, Alterra
Regionale schaal	Klimaateffect atlas Provinciaal Afwegingskader	Alterra, KNMI, DHV eva
Lokale schaal	Adaptatiescan DPL	Tauw/Builde sk IVAM

Samenhang instrumentarium

MKBA
DPL

Klimaat effect atlas; NHI,
Adaptatie scan

Mappable/touchable

Bron:
Hotspot Zuidplaspolder,
Xplorelab, PZH, 2007

